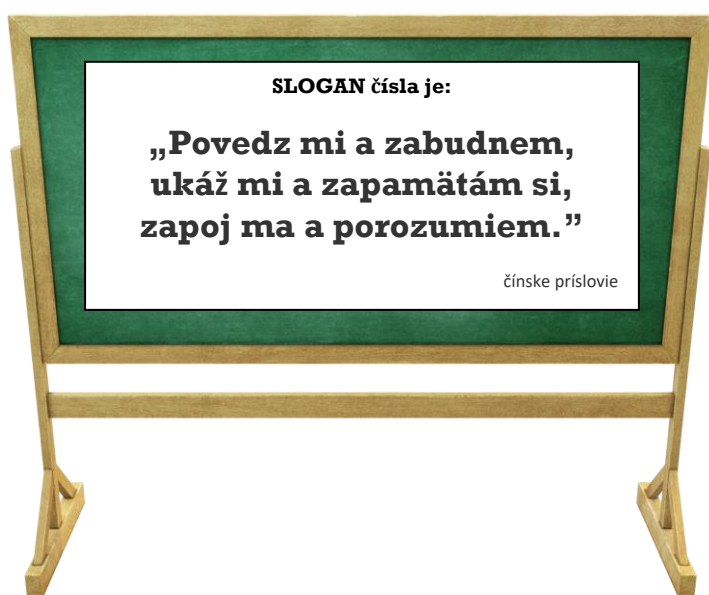

PSYCHOLOGICKÉ OKIENKO viac na [S2](#)

ODBORNÍČEK – VZDELANÍČEK viac na [S3](#)

POČÍTAČE a HRY viac na [S5](#)

ŠPORT PO NAŠOM viac na [S6](#)

ZO SVETA FILMOV a SERIÁLOV viac na [S7](#)

ZAÚJÍMAVOSTI O SVETE A ČLOVEKU viac na [S8](#)

ZATVORENÉ viac na [S9](#)

Milí čitatelia,

pred rokom 1989 zaplňali tradične ulice v prvý deň mesiaca máj davy pochodujúcich dospelých i detí. Ani my sme sa tejto tradícii nevyhli. Presne 20. mája naši „MATURANTI“ zaplnili školské chodby slávnostným maturitným pochodom za zvuku symbolického

„posledného zvonenia“.

Tento moment sme si po dlhej dobe opäť pripomenuli a patrične aj užili. Mesiac máj z našich spolužiakov vytiahol aj nemožné.

„Myslím, že to dokážem. Viem, že to dokážem.“

Uvedené slová sa niesli chodbami našej školy v období od **30. 05. do 03. 06. 2022**, počas maturitných skúšok. A naozaj to so ctou dokázali. Pre minulých, ale i pre budúcich maturantov a pre končiace trojročné odbory sme si pripravili malú oddychovú rekapituláciu.

Užite si príjemné čítanie.

PSYCHOLOGICKÉ OKIENKO

Autor: Majka

Máj - lásky čas

V májovom vydaní časopisu budeme venovať pozornosť láske, ktorá je symbolom pre piaty mesiac v roku. Priblížime si stavy zamilovanosti a pokúsime sa charakterizovať podstatu lásky.

Psychológia zamilovanosti

Počas zamilovanosti sa uvoľňuje vysoká hladina dopamínu a príbuzného hormónu noradrenalínu. Tieto chemikálie nám spôsobujú závraty, energiu a eufóriu, čo dokonca vedie k zníženiu chuti do jedla a nespavosti. V skutočnosti môžete byť tak „zamilovaní“, že nemôžete jesť a nemôžete spať.

Aké to je byť zamilovaný?

Byť zamilovaný sa vo všeobecnosti vzťahuje na intenzívne pocity, ktoré prevládajú na začiatku vzťahu:

- 👉 zaľúbenosť,
- 👉 šťastie,
- 👉 vzrušenie a nervozita,
- 👉 sexuálna príťažlivosť a žiadostivosť.

Možno sa to nezdá, ale byť zamilovaný je tak trochu vedecký proces.

Zamilovanosť zahŕňa množstvo hormónov, ktoré môžu prebíjať vaše pocity a rozkolísať ich. Keď ste v blízkosti osoby, ktorú milujete, zvýšenie dopamínu a norepinefrínu vedie k pocitom akými sú: potešenie, závraty, nervové vzrušenie, eufória. Zníženie serotonínu môže tiež podnietiť pocity zamilovanosti. Pohlavné hormóny, testosterón a estrogén, tiež zohrávajú úlohu tým, že vedú k pocitom žiadostivosti. Ďalšie kľúčové hormóny, ktorými sú oxytocín a vazopresín, pomáhajú upevniť vašu príťažlivosť tým, že podporujú dôveru, empatiu a ďalšie faktory dlhodobej väzby.

Aj keď s partnerom trávite celý deň, cítite sa osamelo, keď odíde. Zaujíma vás, čo robí a či na vás myslí. Možno už máte v pláne stretnúť sa na ďalší deň, no stále ste zvedaví, ako to zvládnete, kým ho znova neuvidíte. Uvedená skutočnosť je tiež bežná, keď ste zamilovaní. A hoci je určite prospešné tráviť nejaký čas od seba, neznamená to, že vás to baví. Ak naňho nedokážete prestať myslieť aj počas odlúčenia, s najväčšou pravdepodobnosťou si užívate mučivú blaženosť „býť zamilovaný“.

Byť zamilovaný môže zmeniť váš uhol pohľadu. Dokonca aj každodenné činnosti, ku ktorým patrí návšteva obchodu s potravinami, môžu byť príjemnejšie.

Na určité skutočnosti môžete pozrieť novými očami. Mnoho zamilovaných ľudí cíti väčšiu ochotu skúšať nové veci alebo veci, o ktoré sa predtým nezaujímali jednoducho preto, že ich má rád partner.

Láska z pohľadu psychológie

Podľa trojuholníkovej teórie lásky vyvinutej psychológom Robertom Sternbergom sú tri zložky lásky: intimita, vášeň a záväzok.

- ✓ **Intimita** zahŕňa pocity pripútanosti, blízkosti, prepojenosti a zviazanosti.
- ✓ **Vášeň** zahŕňa pudy spojené so sexuálnou príťažlivosťou.
- ✓ **Záväzok** je pocit zodpovednosti za vzťah s jednou osobou a vernosť s pohľadom do budúcnosti.

Existuje veľa partnerských vzťahov, ktorým jeden z komponentov chýba alebo časom oslabne.

Úvaha na záver:

Môžeš byť zamilovaný do dvoch ľudí?

Určite je možné mať silné city k viacerým ľuďom. V skutočnosti nie je nič nezvyčajné na tom, že vás priťahuje viac ako jedna osoba, že chcete podľa tejto príťažlivosti konať. V závislosti od typu vzťahu, v ktorom ste, to nemusí byť možné.

Ak máte otázky týkajúce sa vzťahov, môžete sa opýtať. Možno nájdete odpoveď v ďalšom čísle.

Vaša školská psychologička Majka

ODBORNÍČEK - VZDELANÍČEK

Vitajte pri čítaní odbornej rubriky a hľadaní nových poznatkov.

Špeciálne pre naše zdravie sa pozrieme na potravinovú gramotnosť 😊.

„POTRAVINOVÁ GRAMOTNOSŤ“

Autor: Nikola

Májovú rubriku sme sa na požiadanie našich „fit-žiakov“ rozhodli venovať „POTRAVINOVEJ GRAMOTNOSTI“. Nie nadarmo sa hovorí, že “láska ide cez žalúdok”. Mnohí určite viete, čo tým myslím. Skôr ako sa budeme venovať potravinovej gramotnosti, oboznámime sa so základnými poznatkami v oblasti všeobecnej gramotnosti.

Základy gramotnosti

Ak jemne pootočíte závitý zistíte, že gramotnosť nie je pre vás neznámy pojem. Prečo? Jednoduchá odpoveď! Pretože chodíte do školy, na brigády a máte množstvo záujmov, ktoré bez vedomostí, schopností či zručností len tak ľahko nezrealizujete. 😊

Gramotnosť je zlatom národa.

Literacy = GRAMOTNOSŤ: vyjadruje komplex vedomostí, zručností a postojov pre prácu s informáciami. Je dôležité si pamätať, že gramotnosť obyvateľstva je považovaná za jeden zo základných ukazovateľov vzdelanosti národa a za dôležitý faktor hospodárskeho rozvoja planéty Zem. Vysoká úroveň gramotnosti je dôležitá z humánnych dôvodov, ale aj z hľadiska konkurenciaschopnosti štátov.

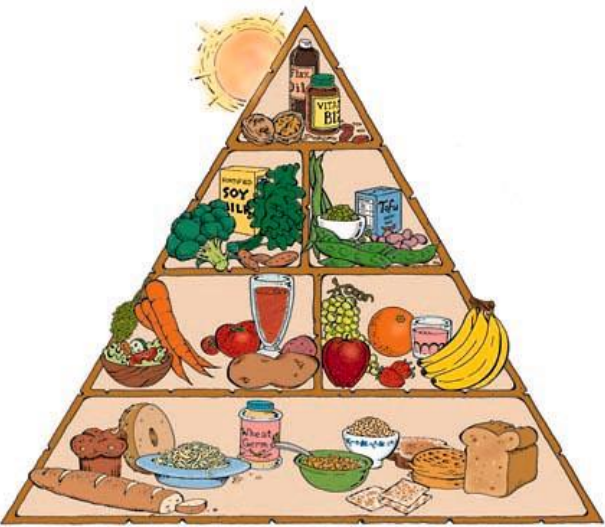
konkurencia → súbeh, súťaž, súperenie, prejav hospodárskej súťaže

V rámci všeobecnej gramotnosti sa najčastejšie stretávate s čitateľskou a matematickou gramotnosťou. Avšak vďaka neustálemu vývoju vo svete, pribúdali postupne prírodovedná, finančná či počítačová gramotnosť.

Neustále sa stretávame so vznikom rôznych teórií alebo novými vedeckými poznatkami a to zapríčiňuje, že sa nám dostávajú do povedomia ďalšie a ďalšie oblasti, kde je potrebné zvýšiť celosvetovo poznatkovú osvetu. Typickým prípadom bola aj pandémia, počas ktorej sa objavila na scéne základná hygienická gramotnosť, ktorá pomáhala obmedziť šírenie vírusového ochorenia. Podobne to bolo i pri vzniku potravinovej gramotnosti. Do popredia sa i dnes posúvajú chronické ochorenia, ktoré sa spájajú s nesprávnym stravovaním.

POTRAVINOVÁ GRAMOTNOSŤ

Svetová zdravotnícka organizácia (SZO alebo WHO) a rôzne medicínske či vedecké inštitúcie definujú vlastnosti prospešného stravovania v podobe výživových odporúčaní. Tieto odporúčania sa zameriavajú skôr na nutrienty (živiny) než samotné potraviny. Samozrejme, tieto odporúčania slúžia skôr ako podklady pre tvorbu konkrétnejších stravovacích usmernení konzumácie potravín a potravinových skupín.

Pre jednoduchosť vysvetlenia správnej konzumácie potravín a potravinových skupín využívajú odborníci často grafické vyobrazenie

„Potravinová pyramída = Pyramída zdravej výživy“.

Prvýkrát svetlo sveta tento pojem uzrel v roku 1974 vo Švédsku. Pripravili a odsúhlasili ju vedci a výživoví poradcovia, ktorí takto chceli vytvoriť pre verejnosť jednoduchú a praktickú príručku o zdravom stravovaní. Postupom času sa pyramída zdravej stravy obmieňala, upresňovala alebo prispôbovala na mieru obyvateľom jednotlivých krajín.

Každý štát má svoju vlastnú potravinovú pyramídu, založenú na nutričných informáciách obyvateľov, princípoch správneho stravovania a dostupných potravinových zdrojoch daného štátu.

WHO odporúča nasledujúce zásady zdravej výživy:

- Energetický príjem má byť v rovnováhe s energetickým výdajom – optimálna telesná hmotnosť.
- Príjem tukov nemá prekročiť 30% a príjem nasýtených mastných kyselín (NMK, SFA) nemá prekročiť 10% z celkového denného energetického príjmu.

- Príjem jednoduchých cukrov nemá prekročiť 10% z celkového denného energetického príjmu. Nemali by sme hovorovo prekročiť 12 čajových lyžičiek cukru.
- Príjem kuchynskej soli (NaCl) nemá prekročiť 5g denne – dodržiavaním pravidelného príjmu solí a sodíka predchádzame vysokému krvnému tlaku (hypertenzia) a tiež mozgovým príhodám (mŕtvica).
- Odporúča sa najmenej 400g (5 porcií) ovocia a zeleniny denne. Neráta sa tu ryža, zemiaky a škrobové hľuzy.

WHO upozornenie na najčastejšie chyby a zlovyky stravovania:

- ☞ Každodenná konzumácia nekvalitnej nutričnej stravy = sladkosti, slané pochutiny, údeniny a potraviny s vysokou energetickou hodnotou, pivo či sladené nápoje.
- ☞ Pozobkávanie - strácate tak kontrolu nad množstvom príjmu a výdaja.
- ☞ Nedostatočná konzumácia ovocia a zeleniny.

WHO v spolupráci s medicínskymi a vedeckými inštitúciami odhaduje, že až 60% neinfekčných a 70% infekčných chorôb vo svete spôsobuje nesprávne stravovanie.

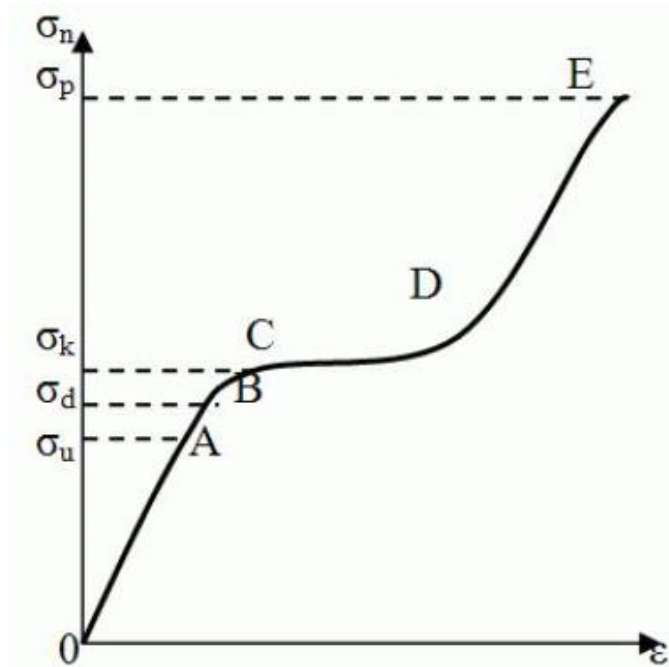

Naša malá odborná rubrika dnes v rámci možností obohatila váš všeobecný prehľad o nové poznatky z oblasti gramotnosti a správnej stravy. Ak sa vám podarí čo i len kúsok poopraviť aktuálne zlovyky, prispějete k ochrane svojho imunitného systému.

„Technika očami žiakov - TVÁRNENIE“

Autor: Milan

Tvárnenie je technologický proces spracovania materiálu, pri ktorom dochádza k zmene jeho tvaru. Pri tvárnení sa nesmie prekročiť medza pevnosti. Naopak, musí sa prekročiť medza pružnosti.

σ_u - medza úmernosti
 σ_d - medza pružnosti
 σ_k - medza klzu
 σ_p - medza pevnosti

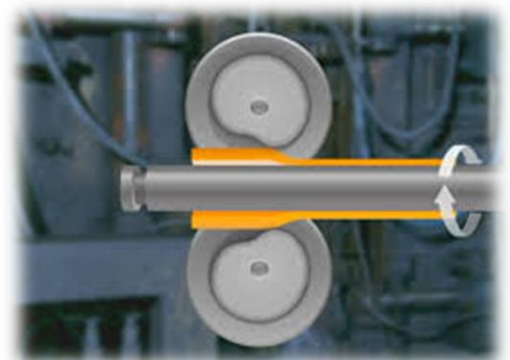
ROZDELENIE tvárnenia podľa:

I. Charakteru síl:

- ☞ pôsobením pokojných síl: valcovanie,
- ☞ pôsobením prudkých síl: kovanie.

II. Teploty:

- ☞ tvárnenie **za tepla** (nad 0,7 tavnej teploty),
- ☞ tvárnenie **za poloohrevu** (pri teplote 0,3 až 0,7 tavnej teploty),
- ☞ tvárnenie **za studena** (bežná teplota tavenia).

III. Geometrických charakteristík:

- ☞ **plošné tvárnenie** – tvárnenie plechu- vytváranie priestorového predmetu z rovinného – hlboké ťahanie,
- ☞ **objemové tvárnenie**- dochádza k preskupeniu objemu materiálu- kovanie- lisovanie-pretláčanie- ťahanie- vstrekovanie.

POČÍTAČE a HRY

MOBILY

Autor: Milan

Dnes sa zoznámime so spoločnosťou **LENOVO** a jej zariadeniami. Spoločnosť je známa po celom svete. Venuje sa najmä výrobe elektroniky. Je najväčšou čínskou firmou zaoberajúcou sa výrobou počítačov.

Prečítajte si zaujímavosti, ktoré ste ešte o nej nepočuli.

Spoločnosť funguje už od roku 1984. Je teda staršia ako spoločnosť HUAWEI.

Jej prvý názov bol **NEW TECHNOLOGY DEVELOPER**. Ten po chvíľke zmenili na **LEGEND**. Pomenovanie sa však neuchytilo, a tak pridali k názvu slovo **NOVO**. **Tieto dve slová spojili a v roku 2003 vznikol názov LENOVO.**

Svoju púť začala firma vo svete elektroniky ako distribútor osobných počítačov. V roku **1990** uviedla spoločnosť Lenovo na trh **prvý osobný počítač**, ktorý mal úspech v Ázii aj v Číne. Kľúčovým sa pre ňu stalo podpísanie zmluvy s **MICROSOFTOM**, ktorý jej otvoril dvere pre veľa dobrých možností. Jej cesta pokračovala, ale až v roku 2005 sa stala konkurencieschopná.

S **výrobou smartfónov** vlastnej značky začali až v roku **2012**. V roku 2014 kúpili od Googlu za 2,91 miliardy dolárov MOTOROLU Mobility.

Horúcou novinkou bolo predstavenie **prvého skladacieho notebooku na svete ThinkPad X1 fold**, na ktorom vývojári pracovali viac ako 4 roky.

Dodnes sa spoločnosť Lenovo drží v oblasti elektroniky na popredných miestach. V budúcom čísle budeme venovať pozornosť zariadeniam IPHONE.

Soul Hackers 2

Autor: Šimon

Dátum vydania: **26. august 2022**

Je ťahová RPG, ktorá obsahuje bojový systém odvodený od systému Press Turn, ktorý je súčasťou hlavných hier Shin Megami Tensei.

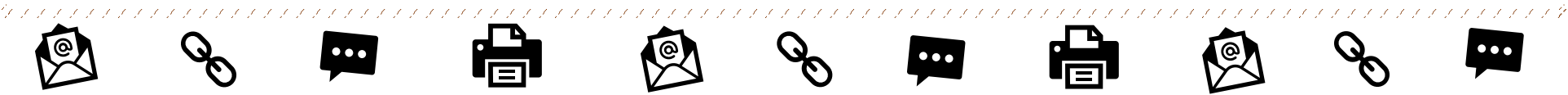
Bitky zahŕňajú skupinu štyroch postáv a príbuzných prvkov prítomných v iných tituloch Megami Tensei. Postavy sa striedajú pomocou kombinácie fyzických útokov a magických schopností, ktoré vyvolávajú démonov, aby vykonali elementárne útoky.

Ak sa hráčovi podarí úspešne využiť slabosť nepriateľa alebo nepriateľskej skupiny na konkrétnu zručnosť, môže vykonať zručnosť známu ako **„Sabbath“**, ktorá sa zameriava na každého oslabeného nepriateľa v boji a spôsobuje obrovské škody, ktoré zahŕňajú každého aktívneho člena skupiny.

Koncepčne je podobná zručnosti **„All-Out Attack“**, ktorá sa výrazne objavuje v Sérii Persona. Stretnutia s démonmi môžu byť navyše alternatívne vyriešené vyjednávaním, čo umožňuje strane zvýšiť nadšenie démona pre nábor do ich skupiny.

Nových démonov je možné vyvolať aj manuálne na základe splynutia démonov, čo umožňuje spojiť dvoch alebo viacerých naverbovaných démonov, aby vyvolali nový typ démona, pričom si prenesú vybrané alebo náhodne vybrané zručnosti od ktoréhokoľvek z démonov.

Hra bude dostupná na platformách **PlayStation 4, PlayStation 5, Xbox One, Xbox Series X a S a PC.**

ŠPORT PO NAŠOM

Autor: Marián

Ahojte všetci športový nadšenci dnes si ukážeme 😊 super TIP na relax.

„BEH“

Popularita športu je prelietavá. Zatiaľ čo vo svete je **beh** na **dennom poriadku**, u nás tomu tak nebolo. Počas pandémie sa však vyšvihol na popredných pozície. **Čo je príčinou?**

Vysoká hladina stresu!

Vedci svojím pozorovaním opäť objasnili záhadu. **Ludia behajú najčastejšie medzi 12. a 18. hodinou. Najčastejšie sa behaním „ničia“ 40 minút a spália priemerne okolo 400 kilokalórií.**

Údaje tak priviedli analytikov k záveru, že ľudia behom odbúravajú stres.

Aby vám beh naozaj prosperel, je potrebné, aby bol pre vás prirodzený a pridávaný s postupnou záťažou. Pred behom a po odbehnutí sa vždy ponaťahujte! Dodržujte pitný režim, ktorý možno doplniť o nápoje podporujúce regeneráciu. Pomáhajú totiž predchádzať svalovej únave.

„Bežecké trasy – Žilinský kraj“

1. **Okolo Rajeckého rybníka Košiare** (trasa podľa Jána Kaveca) = dĺžka trasy 10 km, zvlnený terén.

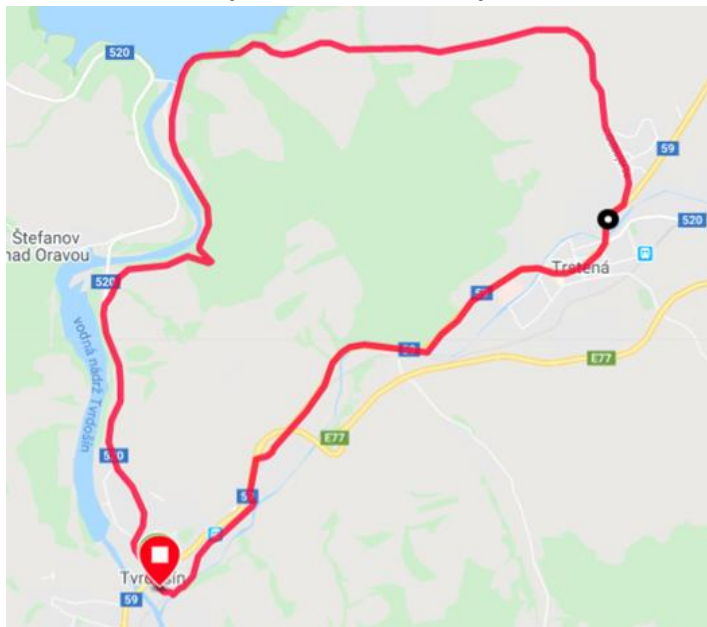
Štart a cieľ - námestie mesta Rajec,

Trasa - trať vedie 1,5 km ulicami mesta smerom na Považskú Bystricu.

Následne sa poľnou cestou k Rybníku Košiare.

Pokračujete zvlneným terénom okolo rybníka smerom na obec Šuja a cez lom späť do Rajca.

2. **Bežecký okruh s výhľadom na Oravskú priehradu** (trasa podľa Matúša Kovalčíka) = dĺžka trasy 18 km, +190 m stúpanie, členitý mierne náročný terén, 100% asfalt.

Štart a cieľ - pri Kostole sv. Trojice v Tvrdošíne,

Trasa - 6 km úseku pretekov „Tvrdošínskej 12tky“

Od 9 kilometra nasleduje náročnejšie stúpanie až do mesta Trstená.

Najväčšími výhodami trate je prostredie plné krásnych lesov, lúk a pastvín.

3. **Bežecký okruh okolie Kysúc** (trasa podľa Petra Tichého) = dĺžka trasy 9 km, kopcovitý lesný terén

Štart a cieľ – v hornej časti Kysuckého Nového Mesta,

Trasa – vybiehame smer Čadca po asfaltovej ceste

Následne cez pole popri železničnej trati. Po 2 km vbehneme do lesa a pokračujeme po stúpajúcej ceste.

Po 5,5 km vybehneme nad Kysucké Nové Mesto.

Nasleduje zbeh po koniec Škorčia, odtiaľ k vyhlíadke na KNM

ZO SVETA FILMOV a SERIÁLOV

Autor: Adam, Matej, Tobiáš

Neviem ako vám ale nám sa už blížia letné prázdniny. 😊

Ponúkame vám predprípravu na leto zo sveta FILMOV a SERIÁLOV začíname hercom, ktorý si získal filmový rešpekt **S.L Jackson**. Seriálový svet nakukne na **Black Mirror**.

Vychutnajte si divácky zážitok!

Samuel Leroy Jackson sa narodil 21. decembra 1948, vo Washingtone D.C., hlavnom meste USA (Spojené Štáty). V roku 1980 sa oženil s herečkou LaTanya Richardsonovou, s ktorou má dcéru Zoe. Po tom, ako sa stal súčasťou Hnutia za občianske práva, vystupoval v divadle na Morehouse College.

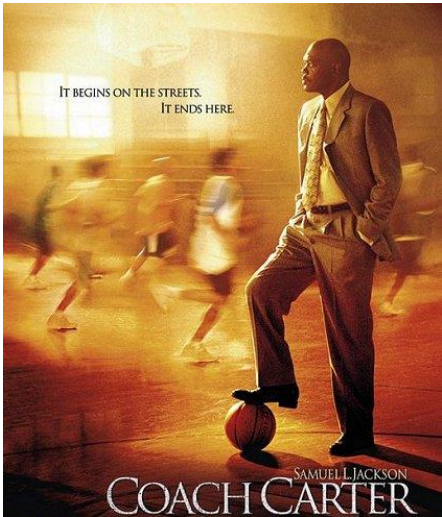
Neskôr začal hrať vo filme. Na začiatku kariéry bol obsadzovaný do menej významných rolí. Ak ho chcete spoznať vo filme, je to veľmi jednoduché, pretože jeho najobľúbenejším slovom je anglické slovíčko “motherfucker”. Vďaka nemu sa v minulosti dokázal vyrovať s koktaním, keďže bolo jediné, ktoré dokázal bez problémov a kedykoľvek zrozumiteľne vysloviť.

Filmové šialenstvo:

- ❖ 2018 – Avengers: Infinity War,
- ❖ 2018 – Úžasňákovi 2,
- ❖ 2018 – Life Itself ,
- ❖ 2019 – Skleněný,
- ❖ 2019 – Captain Marvel,
- ❖ 2019 – Avengers: Endgame,
- ❖ 2019 – Shaft),
- ❖ 2019 – Spider-Man: Daleko od domova,
- ❖ 2019 – The Last Full Measure.

Filmovým hitom je Coach Carter.

Film o tvrdom učiteľovi a nevychovaných žiakoch je veľa, no táto filmová skutočnosť stojí naozaj za to. Filmový dej životopisnej drámy sa sústreďuje na trénera basketbalu na strednej škole menom Ken Carter. Tréner disponuje množstvom neortodoxných metód výuky a tréningu. Je na svojich zverencov síce tvrdý, na druhej strane spravodlivý. Neustále ich poháňa k lepším výsledkom. Keď zistí, že si zhoršili známky, rozhodne sa pre drastické riešenia.

Avšak úloha, ktorá Samuela L. Jacksona vymrštila medzi hereckú elitu, zároveň mu vyniesla jeho prvú nomináciu na Oscara a Zlatý Glóbus (a vyhrala mu cenu BAFTA) nebola Coach Carter, ale Pulp Fiction (1994, r. Quentin Tarantino). Gangster Jules Winnfield (Jackson) je démonická postava vyznávajúca Slovo Božie, ktorého partnerom je Vincent Vega (John Travolta).

BLACK MIRROR

Black Mirror(2011–2019) je britský televízny seriál od Charlieho Brookera.

Neskôr bol seriál dostupný aj na Netflix.

Dráma / Komédia / Horor / Sci-Fi/ Thriller

Minutáž: 41–90 min

- ✓ Season 1 časti 3,
- ✓ Season 2 časti 4,
- ✓ Season 3 časti 6,
- ✓ Season 4 časti 6,
- ✓ Season 5 časti 3.

Seriál je charakteristický svojimi temnými až satirickými témami, ktoré zobrazujú modernú spoločnosť, konkrétne v jej vzťahu ku následkom nových technológií. Každá časť má iné obsadenie, rozoberá inú tému a odohráva sa v inej časovej realite.

ZAÚJÍMAVOSTI O SVETE A ČLOVEKU

Vítam vás opäť v rubrike zaujímavostí. Dúfam, že vás pohltia a nadchnú. 😊

Zaujímavosti o svete a človeku

Autor: Milan

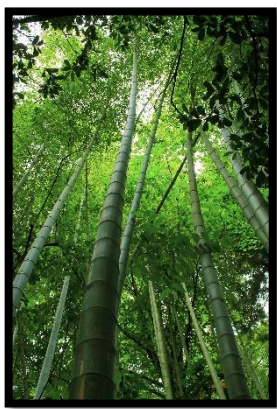
1. ZAÚJÍMAVOSŤ – otroctvo. V dnešnej dobe neprípustné, no v minulosti veľmi rozšírené.

Vieme, že veľa krajín k zrušeniu otroctva nechcelo pristúpiť. Dôkazom je aj krajina, ktorá je pre mnohých neznáma, Mauritánia. Táto krajina bola poslednou, ktorá zrušila otroctvo. Stalo sa tak v roku 1981.

2. ZAÚJÍMAVOSŤ – pruhy. Aj ja som sa niekedy zaujímal o to, či pruhy, ktoré majú napríklad

tigre alebo zebry, sú iba na srsti alebo aj na koži. Práve som sa dozvedel, že tigre na srsti aj na koži.

3. ZAÚJÍMAVOSŤ – rozdiel. Aký je rozdiel medzi bambusovým a listnatým stromom? Minimálny počet ľudí si položilo uvedenú otázku. Odpoveď je jednoduchá. Rozdiel tkvie v produkcii kyslíka. Až o 35% viac kyslíka vyprodukuje bambusový les.

4. ZAÚJÍMAVOSŤ - vyparovanie. Dokážu stromy odparovať vodu? Samozrejme! Jeden strom vyparí priemerne 100 litrov vody za jeden deň.

5. ZAÚJÍMAVOSŤ - šampón. Tekutý šampón, ako ho poznáme, vznikol v roku 1927. Dovedy sa používal len v suchej podobe.

TOP FAKTY O KUBE

Autor: Lukáš

- 👉 **Školstvo a zdravotníctvo sú zadarmo.** Povinná školská dochádzka je stanovená od 6 do 15 rokov. Ich celosvetovo známe zdravotníctvo, ktoré sa považuje za jedno z najlepších na svete, je pre občanov Kuby úplne bezplatné.
- 👉 **Prvý verejný Wi-Fi spot bol "otvorený"** až v roku 2015. Prístup na sieť Wi-Fi bol veľmi dlho limitovaný a určený len pre isté osoby: pre štátnych úradníkov, doktorov a schválených novinárov.
- 👉 **Vlastné telefóny a mobily sú povolené** až od roku 2008. Dokonca aj vlastné počítače sú na Kube dostupné až od roku 2008.
- 👉 Na Kube existujú **dve oficiálne platobné meny**. Majú zavedený duálny ekonomický systém s dvomi rozdielnymi platobnými menami. Jedna je určená pre miestnych obyvateľov a nazýva sa **CUP**. Druhá je určená pre turistov a býva označená ako **CUC**.
- 👉 **Väčšinu reštaurácií vlastní parlament.** Takmer všetky reštaurácie vlastní a prevádzkuje vláda.
- 👉 Oficiálne je **Coca-Cola na Kube nedostupná**.
- 👉 **Zákaz na dovoz áut platil do roku 2011.** Kubánske autá sú svetoznáme a ikonické. Navyše jazda v nich je aj obľúbenou turistickou atrakciou.
- 👉 **Priemerný plat je približne 20 dolárov mesačne.** Aj keď sa situácia začína pomaly zlepšovať, priemerný kubánsky plat sa pohybuje na úrovni 20 dolárov mesačne.
- 👉 Vláda kontroluje všetky médiá. **Pojem „sloboda tlače“ je na Kube neznámy.** Vláda vlastní všetky médiá, a preto má moc rozhodovať o tom, čo bude v médiách zverejnené, povedané či ukázané.
- 👉 **Verejná doprava je určená iba pre miestnych.** Turisti využívajú drahšiu prepravu turistickými autobusmi a taxíkmi.

ZATVORENÉ

Autor: redakčný tím

Rubrika, ktorá je na konci nášho/vášho čísla časopisu je plná zaujímavostí, vtipností ale i vedomostných kvízov.

DáTuMy

- 01.05.** - Sviatok práce
- 03.05.** - Svetový deň slobody tlače (UNESCO)
- 04.05.** - Sviatok sv. **Floriána** – patróna hasičov
- 08.05.** - Deň **matiek**
- 12.05.** - Európsky deň minerálov
- 14.05.** - Medzinárodný deň sťahovavých vtákov
- 15.05.** - Svetový deň rodiny
- 18.05.** - Medzinárodný deň múzeí
- 23.05.** - Svetový deň korytnačiek
- 25.05.** - Sviatok sv. **Urbana** – patróna vinohradníkov
- 31.05.** - Deň **otvárania studničiek**

Sviatok práce – 01.05.

Sviatok 1. máj je venovaný práci a pracujúcim. Tento deň sa oslavuje v desiatkach krajín po celom svete, ale nie všade pod rovnakým názvom a v rovnaký deň.

Urobme si malý historický výlet v znamení tohto sviatku.

Svoje korene má v Spojených štátoch. **Američania** majú svoj Sviatok práce (**Labor Day**) vždy v prvý septembrový pondelok. Rovnako je to aj v Kanade. V **Japonsku** sa **Deň vďaky práci** pripomína **23. novembra**.

Kedy sme o ňom počuli prvýkrát?

Písal sa **1. máj 1886**, keď odborové zväzy a desaťtisíce pracujúcich ľudí v Spojených štátoch a Kanade požadovali osemhodinový pracovný čas. Do generálneho štrajku sa len v USA zapojilo viac ako 300-tisíc pracovníkov z vyše 13-tisíc závodov. Demonštrácia frustrovaných občanov sa po troch dňoch v jednom z amerických miest dopracovala ku krviprelievaniu. **Zrážky s políciou mali za následok celkovo takmer dve desiatky mŕtvych a 50 ťažko zranených.**

Ako pamiatku na všeobecný štrajk a masové demonštrácie chicagských robotníkov prijal v júli 1889 parížsky kongres II. Internacionály uznesenie o oslavách 1. mája ako medzinárodného sviatku pracujúcich.

O rok neskôr sa oslavy 1. mája prvý raz konali v Spojených štátoch, v Nemecku, v Rakúsko-Uhorsku, vo Francúzsku či Taliansku. V Spojenom kráľovstve sa oslavy uskutočnili 4. mája.

Na území dnešného Slovenska sa Sviatok práce oslavoval prvýkrát 1. mája 1890 v Bratislave v areáli na Železnej studničke, ako aj v Košiciach a v Liptovskom Mikuláši. V **Československej** republike bol 1. máj zákonom z **marca 1919** vyhlásený za štátny sviatok.

Tradične sa najväčšie oslavy 1. mája konali v niekdajšom **Sovietskom zväze**. So značným propagandistickým a ideologickým nábojom si ich pripomínali ako **Deň medzinárodnej solidarity pracujúcich**. **Posledný raz sa oficiálne oslavy** so sprievodom na Červenom námestí v Moskve uskutočnili **1. mája 1990**.

Prvomájové oslavy sa i dnes nesú v duchu boja proti nezamestnanosti a zhoršovaniu postavenia pracujúcich.

„V Júnovom čísle 2022 SI PREČÍTATE“

Rubriky pre vás nerušíme, len ich obohacujeme a dotvárame.

ČO ĎALEJ?, ODBORNÍČEK – VZDELANÍČEK, SPOZNAJ TO/NÁS!, POČÍTAČE a HRY, ŠPORT PO NAŠOM, ZO SVETA FILMOV a SERIÁLOV, TOP ZAUJÍMAVOSTI O SVETE A ČLOVEK, ZATVORENÉ, SPÝTAME SA ZA VÁS, NÁSTENKA TVORIVOSTI, KONIEC.....

Nezabudnite!!! Vaše práce, fotografie a príspevky do časopisu SOŠÁK posielajte na adresu: noviny.sost@sostca.sk

V školskom diele, časopise SOŠÁK, naši žiaci v spolupráci so zamestnancami školy prezentujú edukačný rozvoj školy. Dielo prezentujú za motivačným účelom na verejnej stránke našej školy. Môžete tu nájsť spracované články v rôznych rubrikách doplnené o obrázkové prílohy i textové informácie o službách či produktoch tretích osôb.

Tieto informácie slúžia na nekomerčné účely ako prezentácia vzdelávacieho postupu vo vzťahu vzdelanie – žiak - pedagóg – vzdelávacia inštitúcia = škola.